

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษจับใจความ และการเขียนสรุปความ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียน ผังมโนทัศน์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Development of Reading for Main Idea and Summary Writing Ability for Prathom Suksa 6 Students by Using Learning Activity Management Based on B-SLIM Model and Mind Mapping

นางสาวเหมือนฝัน พิจารณ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.ผาสุข บุญธรรม

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านคู้ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียน สรุปความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และแบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test Independent Samples) ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purpose of this research was to study the effect of using learning activity management based on B-SLIM model and mind mapping to develop reading for main idea and summary writing ability of Prathom Suksa 6 students. The sample group of this study was 64 Prathom Suksa 6 students at Ban Piang Luang 1 Ban ThaTon school under The patronage of Her Royal Highness Princess Ubon Rattana Raj Kanya Siriwatana Panwadee, ThaTon sub-district, Mae Ai district, Chiang Mai province in the academic year 2014. The research instruments drawn for this study were learning plans based on B-SLIM model and mind mapping, the reading for main idea (ability) test, and the evaluation form for summary writing ability. The data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test (Independent Samples). The results of the study were found that after learning, the average scores of the reading for main idea ability test, and summary writing ability test of the students who learnt by using learning activity management based on B-SLIM model and mind mapping were higher than the students who learnt by regular method at the statistically significant level of .01.

บทนำ

ภาษามีความสำคัญเนื่องจากเป็นสื่อที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารระหว่างคน และการเรียนรู้ทางภาษา จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะจะช่วยพัฒนามนุษย์ให้มีความสามารถในการฟัง พูด อ่านและเขียน ที่จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิด ความเข้าใจมากขึ้นแต่ในเรื่องของภาษานั้นจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะใช้คำให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ ดังนั้น ถ้าผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษา ที่เหมาะสมก็จะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวให้ใช้ชีวิตอยู่ได้ในสังคมโลกการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารเป็นการฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษซึ่งได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน เพื่อให้เกิดการสื่อความหมายระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังหรือผู้อ่านกับผู้เขียนและสามารถสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นการใช้ภาษา ระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสารที่เป็นระบบระเบียบและมีจุดมุ่งหมายที่มีองค์ประกอบต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อให้การสื่อสารนั้นถูกต้องเหมาะสม และวิธีสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนเพื่อให้เกิดการสื่อสาร (Communicative Language Teaching- CLT) จึงเป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบัน เพราะเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสารได้จริง (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550 : 12) ซึ่งวิธีการสอนภาษาตามแนวสื่อสารนี้เริ่มต้นมาจากทฤษฎีที่ว่าภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีเป้าหมายในการสอนภาษาเพื่อที่จะพัฒนาสิ่งที่ Hymes เรียกว่า “Communicative Competence” หรือความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สื่อสารหรือผู้พูดจำเป็นต้องรู้เพื่อที่จะสามารถสื่อสารได้ประสบความสำเร็จ ในมุมมองของ Hymes ผู้ที่ได้มา (Acquire) ซึ่งความสามารถในการสื่อสาร จะได้มาทั้งความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไปพร้อมกัน

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549 : 25) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษไม่ใช่แค่เพียงเป็นความสามารถพิเศษเท่านั้น แต่จากนี้ไปความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษถือเป็นทักษะจำเป็นอย่างมากแม้ว่าประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานานแล้วแต่ก็ต้องยอมรับว่า ณ วันนี้ คนไทยยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ดีมากนัก ดังนั้นการนำทฤษฎีการสอนต่างๆมาเพื่อสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริงมีอยู่

หลายทฤษฎี หนึ่งในทฤษฎีต่างนั้นก็คือ การสอนภาษาตามแนวสื่อสาร (Communicative Language Teaching- CLT) นั่นเอง ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่า การมีทักษะทางภาษาอย่างดี โดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้นนับเป็นทักษะ ที่จำเป็นอย่างมาก ซึ่งบทบาทของภาษาอังกฤษในปัจจุบันนี้ ได้ส่งผลและมีความสำคัญต่อชีวิตสำหรับคนไทยในทุกๆ ด้าน อาทิ ด้านสังคม ธุรกิจ และการศึกษาซึ่งมีความสำคัญมาก อย่างไรก็ดี งานวิจัยและรายงานด้านการศึกษา ต่างชี้ให้เห็นตรงกันว่า การจัดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษสำหรับคนไทยนั้น จำเป็นต้องมีการปฏิรูปเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ.2549 – 2553) รวมทั้งสามารถพัฒนาวิทยาการสมัยใหม่ได้อย่างรวดเร็ว เพราะองค์ความรู้และข่าวสารที่สำคัญๆ มากกว่า 80% ในโลกนี้รายงานหรือบันทึกไว้เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งหากนโยบายการศึกษาชั้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ในที่นี้หมายถึงภาษาอังกฤษ) มีการดำเนินได้อย่างเหมาะสมแล้ว ภาษาอังกฤษจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างคนไทยและคนชาติอื่น และมีความสามารถในการสื่อสารได้ในระดับสากลได้อย่างแน่นอน (กรมวิชาการ, 2545 : 1) นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) โดยกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียนคือภาษาอังกฤษ” หมายความว่าประชาชนพลเมืองใน 10 ประเทศอาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกัน พลเมืองอาเซียนทุกคนต้องมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้นอกเหนือจากการใช้ภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำถิ่นของแต่ละชาติแต่ละชุมชนเอง ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อการเนินชีวิตของคนทุกคนในโลกยุคปัจจุบันนี้

และจากการสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ในปีที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากผู้เรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนอีกด้วย และจากข้อมูลที่

ปรากฏได้แสดงให้เห็นว่า เด็กไทยมีนิสัยในการอ่านน้อยลง และมีทักษะในการอ่านอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังที่ข้อมูลของ World Bank ที่ตีพิมพ์เมื่อเดือนมกราคม 2555 ได้ระบุว่า นักเรียนไทย อายุ 15 ปีที่มีทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษต่ำกว่ามาตรฐานมีมากถึง 44.6% และมีเพียงไม่ถึง 5% เท่านั้นที่มีระดับสูง (VoiceTV, <http://shows.voicetv.co.th/kid-len-hen-tang/67005.html>, 2013)

ผู้วิจัยในฐานะครูที่รับผิดชอบสอนภาษาต่างประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะศึกษาว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีใดบ้างที่จะนำมาใช้ เพื่อให้เด็กนั้นมีความสามารถในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญได้ และจะสามารถที่จะถ่ายทอดความคิด ในลักษณะของการเขียนได้ และจากการศึกษาพบว่า วิธีการจัดกิจกรรมการสอนภาษานั้นมีมากมายหลายวิธี แต่วิธีสอนแบบ B-SLIM Model ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพื่อมุ่งเน้นการสื่อสารโดยอาศัยหลักการและแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการเชาว์ปัญญาของพียาเจต์ (Piaget, 1980) ทฤษฎีพัฒนาการเชาว์ปัญญาของไวทสกี้ (Vygotsky, 1972) และทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบ (Discovery Approach) ของบรูเนอร์ (Bruner, 1963) ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) มีจุดมุ่งหมายของวิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนในการสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างกัน (รูปทองกว้างสวัสดิ์, 2549 : 24-30) ผู้วิจัยจึง ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า วิธีนี้จะเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาเสริมสร้างความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความได้

ในขณะเดียวกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าวิธีการสอนวิธีนี้จะสามารถพัฒนาความสามารถการอ่าน จับใจความและการเขียนสรุปความได้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิคการเขียนผังมโนทัศน์ ซึ่งเป็นเทคนิคที่มีความสำคัญ ดังที่ โทนี บูซาน (Tony Buzan, 1974 : 23) เสนอว่า ผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) เป็นเทคนิคที่ช่วยให้เห็นกระบวนการทางสมองในการจัดระบบข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของข้อมูลต่างๆ จึงน่าจะเป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการสรุปใจความสำคัญที่เกิดขึ้น จากการสังเคราะห์จากสมองและความคิดของผู้เรียนเองจะเห็นได้ว่าวิธีการเขียนผังมโนทัศน์มาใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ โดยผังมโนทัศน์สามารถแสดงการสรุปเนื้อหาที่อ่านโดยเชื่อมโยงความคิด ความรู้ และความสัมพันธ์เข้าด้วยกันเกิดเป็นภาพ

รวมของเรื่อง หลังจากการอ่านซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ แนวคิด หรือความคิดรวบยอด เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน และผังมโนทัศน์ยังทำให้สามารถเห็นภาพความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ จับต้องได้ ซึ่งทำให้สามารถมองเห็นความสำคัญได้ง่ายดาย จึงสะดวกในการนำไปทบทวนทุกครั้งที่ต้องการ นอกจากนี้ ในการรวบรวมความคิดรวบยอดต้องใช้ความเข้าใจที่ชัดเจนและแม่นยำทั้งในเรื่องความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดรวบยอดจึงทำให้การเรียนรู้กลายเป็นกระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์กันและเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน

จากเหตุผลดังกล่าวที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการสอนแบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อที่จะศึกษาว่าวิธีการดังกล่าวจะสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความดีกว่านักเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติหรือไม่ ในระดับใด เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาทักษะดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ กับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบปกติหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสรุปความของนักเรียนที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ กับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบปกติ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้แนวทางการปรับปรุงวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความสุข ได้พัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ ได้

3. ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน ทั้งหมดรวม 64 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผนและเตรียม (Planning and Preparation) ขั้นทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้สอนป้อน (Comprehensible Input) ขั้นกิจกรรมเพื่อทำความเข้าใจและฝึก (Intake Activity) โดยการใช้กิจกรรมการเขียนผังมโนทัศน์ ขั้นผล (Output) และขั้นประเมินผล (Evaluation) ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ

ตัวชี้วัด 1.1 ป 6/4 ตอบคำถาม จากการอ่านนิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอ ความคิดรวบยอดโดยการเขียน

ตัวชี้วัด 1.3 ป 6/1 เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

ตัวชี้วัด 1.3 ป 6/2 เขียนแผนผังแสดงข้อมูลต่างๆ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียน ผังมโนทัศน์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความ

สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนสรุปความสูงกว่านักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

แผนแบบการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Non-randomized Control Group Pretest Posttest Design) (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2546 : 51) ซึ่งมีแผนแบบการทดลองดังนี้

RE	T ₁	X	T2
RC	T ₁	-X	T2

เมื่อ X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์

-X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

E แทน กลุ่มทดลอง(Experimental Group)

C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)

T₁ แทน การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

T₂ แทน การสอบหลังการทดลอง (Posttest)

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 64 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากการจัดชั้นเรียนของโรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) เป็นการจับคู่ความสามารถนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จึงมีลักษณะพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงทำการจับฉลาก โดยที่นักเรียนห้อง 1 เป็นกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับกิจกรรมการเขียนผังมโนทัศน์ และนักเรียนอีกห้อง 1 เป็นกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบปกติ จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบความแตกต่าง ของความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้พื้นฐานไม่แตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test Independent Samples) พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความ ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM

Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผนและเตรียม (Planning and Preparation) ขั้นทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้สอนป้อน (Comprehensible Input) ขั้นกิจกรรมเพื่อความเข้าใจและฝึก (Intake Activity) โดยการใช้กิจกรรมการเขียนผังมโนทัศน์ ขั้นผล (Output) และขั้นประเมินผล (Evaluation) จำนวน 12 แผน ซึ่งผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และนำผลที่ได้ไปหาค่าประสิทธิภาพ ให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 ใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E1/E2 (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2556 : 9) ได้ค่า E1/E2 เท่ากับ 81.06/83.86

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความจากการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีสอนตามแบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียน ผังมโนทัศน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ นำไปตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีโดยใช้สูตร IOC จากนั้นเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จากนั้นนำไปทดลองใช้แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 25% จากการเรียงคะแนนของนักเรียนจากมากไปหาน้อยแล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อจากนั้นผู้วิจัยทำการคัดเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.50-0.63 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38-0.75 จากนั้นนำไปหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson KR20 (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2550 : 16-18) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.64

3. แบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความจากการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็น

แบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนี โดยใช้สูตร IOC จากนั้นเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จากนั้นนำไปทดลองใช้แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความทั้งฉบับ ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) เท่ากับ 0.96

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ขอหนังสือจากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขอให้ออกหนังสือ

ขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยไปยังโรงเรียนบ้านท่ามะแกง ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ตำบลท่าตอน อำเภอ

แม่สาย จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1.2 ขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยจากผู้บริหารโรงเรียนบ้านท่ามะแกง ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยไปยังโรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ก่อนทำการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียน วิธีปฏิบัติให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองกลุ่มให้เข้าใจ

2.2 ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัด ความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม เพื่อยืนยันว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบปกติกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

2.4 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกำหนดแล้ว ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และแบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความ สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ชุดเดียวที่ใช้สอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียนความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความ ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติโดยการทดสอบค่าที แบบ 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t-test Independent Samples)

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความ ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติโดยการทดสอบค่าที แบบ 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t-test Independent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Microsoft Excel สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหาค่าสถิติพื้นฐาน (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2556 : 8)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ สารภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิเคราะห์หาค่า E1/ E2 (นพพร ณะชัยพันธ์, 2556 : 3-4)

2.2 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง ด้านเนื้อหา กับจุดประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ (Index of Item Objective Congruence : IOC) (นพพร ณะชัยพันธ์, 2556 : 17)

2.3 การหาค่าระดับความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (นพพร ณะชัยพันธ์, 2556 : 37-38)

2.4 การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ โดยคำนวณจากสูตร KR20 ตามวิธีของ Kuder-Richardson (นพพร ณะชัยพันธ์, 2556 : 21)

2.5 การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินความสามารถการเขียนสรุปความโดยคำนวณจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach (นพพร ณะชัยพันธ์, 2556 : 31)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลของการวิจัยสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของข้อมูลตัวอย่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (นพพร ณะชัยพันธ์, 2556 : 65)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ กับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เท่ากับ 18.84 ซึ่งสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.06 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสรุปความของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ กับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนสรุปความ เท่ากับ 14.47 ซึ่งสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนความรู้เดิมด้านไวยากรณ์ และคำศัพท์ให้ผู้เรียนก่อน จากนั้นผู้วิจัยได้อธิบายถึงลักษณะโครงสร้างหรือรูปแบบของผังมโนทัศน์ ที่ใช้ รวมถึงการจัดวางโครงสร้างของบทอ่านให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทีอ่าน เพื่อที่จะนำไปเขียนในรูปของผังมโนทัศน์ ซึ่งในขณะเดียวกันเมื่อนักเรียนเริ่มอ่านจับใจความและเขียนผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนช่วยกันศึกษาและทำความเข้าใจกับบทอ่านที่กำหนดให้ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างอิสระมากที่สุดในการทำกิจกรรมและคอยดูแลอย่างใกล้ชิด และเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนแบบคละความสามารถ และให้ผู้เรียนสมาชิกกลุ่มช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด ให้ผู้เรียนระดมสมอง คิดวิเคราะห์ ช่วยกันจับใจความสำคัญจากบทอ่านและระดมความสามารถทางภาษาร่วมกันในการนำไปเขียนเป็นผังมโนทัศน์ เพราะฉะนั้นเด็กเก่งก็จะช่วยเหลือเด็กอ่อนให้

สามารถอ่านและจับใจความสำคัญจากบทอ่าน แล้วเขียนเป็น
ผังมโนทัศน์ได้ซึ่งสอดคล้องกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อการ
สื่อสารแบบ B-SLIM Model ดังที่ ฐปทอง กว้างสวาสดี (2549
: 26) กล่าวว่า การหาผู้ช่วยในการฝึกพัฒนาทักษะด้านภาษา ผู้
เรียนจะใช้เทคนิคปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการเรียนภาษา
ของผู้เรียนเอง ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมีกลวิธีในการปรับปรุง
และแก้ไขปัญหาในการเรียนภาษาของผู้เรียนเองซึ่งผู้เรียน
แต่ละคนจะมีกลวิธีในการปรับปรุงวิธีเรียนแตกต่างกัน กลวิธี
การเรียนรู้มีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือสำหรับการใช้
ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาความ
สามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และในการจัดทำผังมโน
ทัศน์นั้น ผู้เรียนจะต้องพยายามหาประเด็นหลักสำคัญ ประเด็น
รอง และประเด็นย่อยจากบทอ่าน จึงเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนั้น
ใช้ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และวิเคราะห์บทอ่าน
โดยการจัดทำเป็นผังมโนทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ
มุสตีพร จันตาใหม่ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์
ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 จำนวน 41 คน โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์
ทางความหมาย พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
ของผู้เรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้
กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมาย และผลงานวิจัยของ
ชลวิภา เพื่องกาญจน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้
กิจกรรมมโนทัศน์เพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษ
และทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน
55 คน พบว่าความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษและ
ทักษะการคิดของผู้เรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้
กิจกรรมที่เน้นผังมโนทัศน์ จากผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงาน
วิจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์
สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อจับใจความ
สำคัญของผู้เรียนสูงขึ้นได้

และจากผลการวิจัยที่พบว่า หลังจากการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM
Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความ
สามารถด้านการเขียนสรุปความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ
ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการ
เขียนผังมโนทัศน์ในครั้งนี้ ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถด้านการ
อ่าน และคิดวิเคราะห์บทอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ แล้วนำมา

เขียนเป็นผังมโนทัศน์ และในขณะที่ผู้เรียนอ่านจับใจความนั้น
ผู้เรียนได้เห็นการใช้ภาษา ไวยากรณ์ และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
ไปด้วย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการใช้ภาษามากขึ้น
และจากการที่ผู้เรียนได้อ่าน และเกิดความเข้าใจในบทอ่านนั้น
จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดที่จะนำไปสู่การเขียนสรุป
ความได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิวิมล ชิน (2552 : 33;
อ้างอิงจาก Harris, 1974 : 7) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าความสามารถใน
การเขียนเป็นการรวมทักษะหลายๆอย่างทางภาษาเข้าด้วยกัน
ทักษะการใช้ภาษาเขียน ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้จากการฟัง
การพูด และการอ่าน เพราะจากพื้นฐานดังกล่าว จะทำให้มี
ความรู้ มีข้อมูล และมีประสบการณ์เพียงพอที่จะให้เกิดความ
คิด ความสามารถในการเรียบเรียงและถ่ายทอดความคิดออก
มาสื่อสารกับผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและในขณะเดียวกัน
นั้นผู้เรียนต้องสามารถรวบรวมประเด็นย่อยเชื่อมโยงเข้ากับ
ประเด็นรองเหล่านั้น แล้วนำมาสรุปเป็นประเด็นหลักได้ โดย
การนำมาเขียนสรุปความ นอกจากนี้ยังมีการประเมินพฤติกรรม
กลุ่มเป็นระยะ โดยครูและเพื่อนเป็นผู้ประเมิน ทำให้นักเรียนมี
ความตื่นตัวในการทำกิจกรรม สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำงานให้
ดีขึ้น มีการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน นักเรียนเก่งคอยดูแล
นักเรียนปานกลางและตรวจสอบนักเรียนอ่อน ขณะเดียวกัน
เมื่อมีการนำเสนอผลงาน ผู้เรียนเกิดการเปรียบเทียบผลงาน
และการใช้ภาษาในการเขียนสรุปความกลุ่มของตนเองกับกลุ่ม
อื่นๆ ทำให้ผู้เรียนเห็นถึงความแตกต่างด้านการใช้ภาษา ส่งผล
ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของตนเอง
มากขึ้น จากนั้นมีการฝึกโดยทำแบบฝึกเป็นรายบุคคล เพื่อ
ทำให้ทุกคนได้เรียนรู้และเข้าใจตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด
ของ สมิตรา อังวัฒนากุล (2537 : 23) ได้กล่าวว่า การสอน
เขียนนั้นผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเขียนที่เหมาะสมกับผู้
เรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาของตนเองในการ
ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ รวมทั้งแลกเปลี่ยน
ความรู้ความคิดเห็นกับผู้อื่นได้อย่างอิสระในบริบทการสื่อสาร
จริงอีกทั้งผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเขียน
และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนมากขึ้น

จากกระบวนการดังกล่าวนี้ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถ
นำไปใช้ในการเขียนสรุปความ จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยการ
เขียนสรุปความของเด็กกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้น และในขณะที่ผู้
เรียนกลุ่มควบคุมเป็นการฝึกเขียนสรุปความแบบธรรมดาไม่มี
การวิเคราะห์ ไม่มีการเชื่อมโยง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า จากการจัด
กิจกรรมการเขียนผังมโนทัศน์นั้น ผู้เรียนต้องสังเคราะห์รวบรวม
ประเด็นย่อยเชื่อมโยงเข้ากับประเด็นรองเหล่านั้นแล้วนำมา

สรุปเป็นประเด็นหลักได้ โดยการนำมาเขียนสรุปความ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอมอร์ มีสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความโดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน พบว่า หลังการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความสูงกว่าก่อนการสอนโดยใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทยา ศิริโกคาพิพัฒน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมายแบบผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมายแบบผังมโนทัศน์มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นมากกว่านักเรียน ที่ไม่ได้รับการใช้เทคนิคการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมายแบบผังมโนทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ สามารถพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสรุปความของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ เพื่อการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญและการเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ ผู้สอนต้องคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างอิสระมากที่สุดในขณะที่ทำกิจกรรม และคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

2. ในการฝึกทำแผนผังมโนทัศน์ในระยะเริ่มต้น ผู้สอนควรใช้โครงร่างแผนผังมโนทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกเขียนคำหรือวลีลงในประเด็นหลัก ประเด็นรองและประเด็นย่อยในการฝึกก่อน จากนั้นจึงค่อยฝึกให้ผู้เรียนจัดทำแผนผังมโนทัศน์เอง

3. เนื้อหาควรมีลักษณะกว้างๆเพื่อเปิดทางให้ผู้เรียนใช้ความคิดในการทำแผนผังมโนทัศน์คล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น

4. ในการเขียนคำในผังมโนทัศน์ ผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนเขียนด้วยคำที่เป็นคำสำคัญ (Key word) หรือคำหลักหรือวลีที่มีความหมายชัดเจน

5. ในการดำเนินกิจกรรมผู้สอนควรจัดเตรียมอุปกรณ์ในการทำแผนผังมโนทัศน์ เช่น กระดาษ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด และสี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนและกระชับเวลาในการดำเนินกิจกรรมอีกด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียน ผังมโนทัศน์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ เช่น การอ่านเพื่อตีความ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ การเขียนบรรยาย การเขียนเล่าเรื่อง การเขียนบันทึก เป็นต้น

2. ควรทำการวิจัยเรื่อง ความคงทนของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียนผังมโนทัศน์ เพื่อที่จะศึกษาว่าจะสามารถส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3. ควรทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ B-SLIM Model ร่วมกับการเขียน ผังมโนทัศน์ เพื่อที่จะศึกษาว่าจะสามารถพัฒนาหรือเพิ่มพูนความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ หรือการคิดอย่างมีเหตุผลได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชลวิภา เพื่องกาญจน์. (2547). **การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สืบค้นจากฐานข้อมูลงานวิจัย e-Theses cmu.

- ธูปทอง กว้างสวาสดี. (2549). **คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ**. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นพพร ณะชัยพันธ์. (2556). **การสร้างและการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย Microsoft Excel**. (เอกสารประกอบการอบรม). เชียงราย: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.พิมพ์ครั้งที่ 7**. แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ผุสดีพร จันทาใหม่. (2550). **การใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ทางความหมายเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย เชียงใหม่. สืบค้นจากฐานข้อมูลงานวิจัย e-Theses cmu.
- พัชยา สุขพัชรภรณ์. (2552). **การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการ พุดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย เชียงใหม่. สืบค้นจากฐานข้อมูลงานวิจัย e-Theses cmu.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศศิวิมล ชิน. (2552). **การใช้กิจกรรมการเขียนบันทึก เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุมิตรา อังวัฒนากุล. (2546). **กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชามัธยมศึกษาคณะ ครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทยา ศิริโกคาพิพัฒน์. (2552). **ผลของการใช้เทคนิคการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมายแบบผังมโนทัศน์ที่มีต่อ ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจากฐานข้อมูลงานวิจัย ThaiLis Digital Collection.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เอมอร มีสุนทร. (2550). **ผลของการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความโดยใช้ผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์. สืบค้นจากฐานข้อมูลงานวิจัย ThaiLis Digital Collection.
- Tony Buzan. (1997). **Use your Head**. London: BBC Book.
- VoiceTV. (2556). **คิดเล่นเห็นต่างปัญหาการอ่านของเด็กไทย**. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2556, จาก <http://shows.voicetv.co.th/kid-len-hen-tang/67005.html>.